

ЛЕКЦІЯ 9

БЛОК 4.

ЧАСТИНА 2

Ввізні та вивізні мита в ПВЗВТ

Ввізні та вивізні мита: що пообіцяли Україна та ЄС

Важливий елемент поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ПВЗВТ) — домовленості щодо ввізних та вивізних мит.

ПВЗВТ передбачає дуже значну взаємну лібералізацію ввізних мит: ЄС зобов'язався скасувати понад 99% мит, тоді як Україна – понад 98%. Лібералізація асиметрична, оскільки ЄС відкриває свій товарний ринок для українських експортерів відносно більше, ніж Україна свій – для європейських. До того ж, ЄС відкриває свій ринок значно швидше.

Одразу після початку дії автономних торговельних преференцій, тобто з квітня 2014 року, ЄС скасував для українських експортерів ввізні мита на майже 95% промислових товарів, відповідно до зобов'язань першого року ПВЗВТ. Для решти товарів мита скасовують поступово, протягом перехідних періодів, які становлять 3-7 років. Відлік усіх перехідних періодів розпочався з 1 січня 2016 року, коли ПВЗВТ формально запрацювала.

У 2014 році також відкрився кращий доступ до ринку товарів сільського господарства та харчової промисловості ЄС. Європейський союз одразу скасував майже 82% ввізних мит на ці товари. Ще для кількох товарів запровадження нульових ввізних мит відклали на час виконання перехідних періодів.

Для деяких товарів ПВЗВТ передбачає не повну, а часткову лібералізацію доступу на ринок ЄС. Насамперед, йдеться про тарифні або безмитні квоти. Вони дозволяють ввезти в ЄС визначений обсяг товарів безмитно, а решту – за стандартними митами. Окрім тарифних квот, тарифний розклад ЄС містить ще один елемент часткової лібералізації доступу — для окремих видів овочів та фруктів було збережено регулювання вхідної ціни.

Як і ЄС, Україна зобов'язалася скасувати ввізні мита на всі промислові товари, але за значно триваліший період. У 2016 році, коли запрацювала ПВЗВТ, негайно запровадили нульові мита лише для приблизно половини промислових товарів. Тоді як для решти — почалися 3-7-річні перехідні періоди. Хоча існують і винятки.

Перехідний період для автомобілів сягає 10 років. До того ж, для легкових автомобілів можливе запровадження спеціального режиму. Він дозволяє тимчасово з 2017 по 2031 роки – ввести спеціальні заходи та фактично нівелювати скорочення ввізних мит на легкові

автомобілі і зберегти стягнення на рівні 10%. Застосування цих заходів можливе лише за умови досягнення певних граничних значень імпорту автомобілів з ЄС – як у штуках, так і у частці ринку. Механізм введення цих обмежень затверджений, але спеціальний режим поки не почав діяти. І його запуск – це не обов'язок, а можливість для українського уряду.

Ввізні мита для сільськогосподарських товарів та продукції харчової промисловості Україна теж скасовує повільніше, ніж ЄС. Одразу після початку дії ПВЗВТ скасували приблизно половину ввізних мит на ці товари. Ще орієнтовно 40% ввізних мит скасують після завершення перехідних періодів, які тягнуться в деяких випадках до 2023 року.

Як і ЄС, Україна для частини агропромислової продукції має не повну, а часткову лібералізацію. Для трьох категорій товарів – для м'яса свинини та птиці, а також для цукру – Україна встановила тарифні квоти. А ще для приблизно 9% товарів сільського господарства та харчової промисловості Україна зберігає ненульові мита після завершення перехідних періодів. До цієї групи увійшли молочна продукція, яйця та олії. Для цих товарів ввізні мита скоротять на 20-60% від початкового рівня протягом 5-10 років. А далі ставку ввізного митна зафіксують на новому, нижчому, але не нульовому рівні.

ПВЗВТ також передбачає скасування вивізних мит. Це стосується України, бо ЄС їх не застосовує. Експортні мита в Україні діють на живу худобу, шкури, насіння соняшника, металобрухт. Україна зобов'язалась їх скасувати у торгівлі з ЄС протягом десятирічного перехідного періоду. Хоча для деяких видів сировини цей перехідний період де-факто подовжили через спеціальний захисний механізм, який може діяти протягом 15 років після початку застосування ПВЗВТ.